

DÁTUMOK ÜRÜGYÉN

Szergej Jeszenyin*

Ki vagyok?

Ki vagyok? Csak álmodom tünődöm,
szemem kékjét homály itta fel.
Mellékesen élek itt a földön,
épp csak úgy... együtt a többivel.

Megszakásból csókollak, csak éppen
mert csókoltam mást is eleget,
s mintha gyufát lobbantok sötétben,
szép szavakat úgy mondok neked.

„Mindörökké”, „kedvesem”, „csak téged”...
De a lelkem dermedt és üres.
Hogyha magad ajzod szenvedélyed,
igaz szót szívedben ne keress.

Tüzetet már semmi fel nem szítja,
vágyak nélkül élek, csendesen.
Erre-arra hajló karcsú nyírfá:
születtel sokaknak és nekem.

Magamnak mindig társat kerestem,
s türtem komor fogság nyúgeit.
Nem vagyok féltékeny egy kicsit sem,
nem illeltek rossz szóval, ne hidd.

Ki vagyok? Csak álmodom, tünődöm,
szemem kékjét homály itta fel...
Szerettelek téged is a földön,
épp csak úgy... együtt a többivel.

(Rab Zsuzsa fordítása)

* A költő 100 éve, október 3-án született.

Baka István*

Orosz triptichon

1. Gumiljov a Csekában

A börtönörök ólomlábat
Ólomgolyók váltják fel holnap reggel;
Már hallok: szürke angyalszárnyaik-
Kal surrogva hogy kísérnek a Mennybe.

Fehér ingemet egyszer, de csak egyszer,
Átíti majd forradalmuk színe;
Mint zászlajuk, a vérem bíbor selyme
Kibomlik, ellobog a Semmibe.

Ólomgolyóként szálltam volna én át,
Szürkén a tarka földi életen, —
Meglente mégis a költői vénát
És megcsapolta a Történelem.

Holnap az ég tarkóján felpiroslik
A Napkorong, mint kegyelemlövés
Kerek sebe; s a világról lefoszlik
Létem: azaz maga a Létezés.

Mert nem leszek, s ha nem leszek, ki tartja
Atlaszként ezt a glóbuszt még tovább?
Vagy tán vessor-vetéseim, kihajtva,
Teremnek új Oroszont. Afrikát?

Ólomgolyóként átsurrantam én a
Világon, s úgy szállt vélem, mint soha
Még senkivel, az égen át a néma
Kométa: az Orosz História.

2. Jeszenyi az Angletterre-ben

Már szétterjedtem vörösen, akárha
Borfolt, a mocskos terítőre öntve;
Széthulltam — üvegpoharak szilánkjá —,
Pincér kezéből részegen kiütve.

Ott voltam mindenütt — engem citáltak
Cuppogva-kéjjel, mint itallapot;
De rádöbbenem, hogy mindez csalás csak,
És hogy sehol, ha mindenütt vagyok;

Hogy rám is az vár, ami bárki sorsa:
Ahogy kenyérből, húsból a faszirt,
Gyúratom én is, megboroszva-sózva,
S hallom szférák zenéjeként a zsírt

Sercegni... Bár nem váltam jó szakácsná
E korban, kása mellé jó leszek;
S felismerik a faggyús húsopogácsák
Között vadabb, rjazányi izemet.

Emésze meg a vendéglői láрма
E verset is, hadd öblítse le vodka!
Mégis tovább él, odatetoválvá
A légerektől keshedt mellkasokra.

*Részlet a nemrég elhunyt költő vershármásából.

Börczki Mihály

Fél évszázad öreg fényben

Gasztonyiéknak

Megélték együtt ötven évet,
összefoldozták az egészét,
s mert cérna, fonal nem elég,
bajlódnak — ezt a köteléket,
hogy fonják szorosabbra még.

Tekintetükkel sugdolódnak,
a pillantásba úgy fogódnak,
hogy dróterős lesz valami,
s mert isten így találja jónak
— nem lehet szétszakajtani.

A két öreg már harmattal kel,
zöld örömet ígér a reggel,
s míg földik őket a falak,
a vén szobába türelemmel
ömlik be sugárban a nap.

Tartós száraz időt ígért a rádió, viszont a hold dagadóban van, így hozzáálltam a faház lefestéséhez. A kence négy éve, az építés után maradt itt, elegendő egy teljes csinosításhoz. Létra és meszelő segítségével ma végeztem a kupolával, s bár átmérője három méter csupán, tovább nem jutottam. A műszertérhez kapcsolódik még a fűthető lakószobácska, s a fotólabor-konyha, mellékhelyiségként és lomtárként külön bódé szolgál. A holnap minden bizonyosan elegendő lesz az oldalfalak mázolására, hála nagy meszelőimnek.

Ahogy délután a létrán állva a *Eleanor Rigby* fügyültem, kicsiny, piros pontot pillantottam meg az égen. Kihoztam a 8 centiméteres tűzészeti binokulárt, melynek látómezejébe meteorológiai ballon sodródott. Biztos voltam abban, hogy este a rádió újabb szenzációs ufófigyelésekről számol be, szegény ballonoknak ablakai lesznek fénycsóvákkal, cikkekben repül, netán le is száll.

„Hungarian sightings” — leltem rá ottbent a *The Vancouver Sun* 89/december 2-i számából kivágott cikke. „Government meteorologist said the objects were spherical and 50-100 meters wide. He said one flew at the speed of 4200 km/h.”

— Hát persze, a történet a Földön játszódik, a dzsungel fű, a tenger úszómedence, az úrhajó

gyűszűnyi. Lehet, hogy azért nem tudunk az idegenek ittlétéről, mert olyan parányiak. Ezzel is számolnunk kell. Gondolják meg, leszállnak egy iskolaudvarba, szünet van, a gyerekek éppen kirohannak, taposó lábak, olyan lesz az egész úrhajó, mint egy bélyeg, esetleg a szomszéd néni kutyája megszagolja.

A közönség udvariasan de-

Szauer Ágoston

A várhelyi ufó

rült, a szerző folytatta fantáziálását, de az idős Sass úr már új ötleten lelkesült valamelyik frólvásoló találkozó a '70-es évek elején, mikor az *Ország-Világ* divattémává tette a Bermuda-háromszög rejtélyét, miközben Király szerkesztő cikkeinek felében még mindig a hosszú hajtémáját járta körül, válaszul a Zrínyi és Rákóczi frizurájával példálózó helyi olvasók visszajelzéseire.

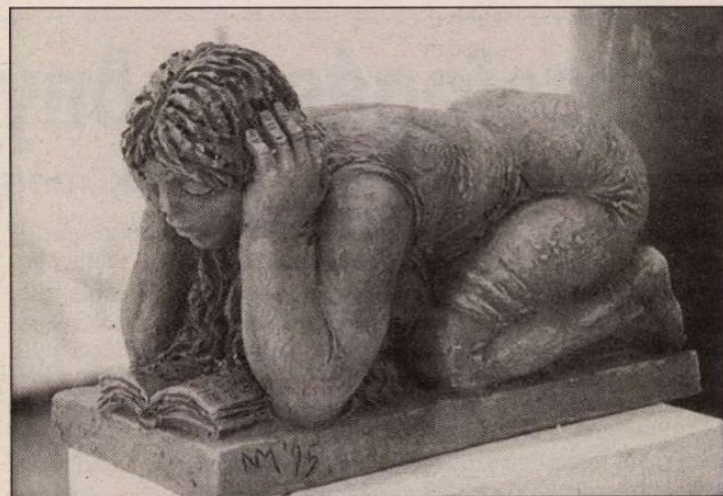
Sass úr, aki szinte még gyermekként a hőskor aviatikus volt, s első útját zongorahúrokkal merevített duplaszárnyú géppel tette meg, azon az éjszakán nem sokat aludt. Elégedett volt tervével, mely kapcsolódott szeretett pályájához, s a városnak fellendülést, magának pedig kellemes szórakozást ígért.

„A skótoknak szárnyuk van,

Föld és ég között

Németh Mihály szobrász képes együtt ábrázolni a földhöz-kötöttséget és a lebegést, azt, hogy az ember tartósan nem tud elrugaszkodni a hétköznapoktól, mégis törekszik rá. Ebből aztán megszületnek azok a különös földi, mégis lebegő pillanatok, amelyeket Németh Mihály kislányszobrai rögzítenek. Ül-

dögélve és összegömbölyödve — arcukon apró mosoly. Olyan varázslat ez, amely mindenkit a hatalmába keríthet, nem kell hozzá más, csak a megfelelő könyv, a megfelelő kép, a megfelelő szobor; és a megfelelő pillanat. (Kaczmarski Zoltán felvételei a körmendi kiállítás-remben készültek.)

Jaj, október

Jaj, október, te nem láttad a fecskék kék nyílalását, s ahogyan a szárnyuk, anélkül is, hogy csöppnyit kieresszék, az augusztuson egy röptükkel átjut.

Jaj, október, szelet lopsz, napot altatsz, szőlőszemek kopognak, fák sietnek, egy levélzörrenésbe belehalhatsz, te holtig papja tűznek és hidegnek.

Jaj, október, szakadt a szoknyád csücske, a szőlővessző csapkodja a térded, köd gombolyoz, karodba hal a tüske, de kilenc hónap tud meghalni érted.

Jaj, október, a verebeid fáznak, a csupár ágak körbe-körbenéznek, egy gondja van a szürke-sok madárnak, ki épít újra sárból fecskefészket.

Jaj, október, de érett-gyönyörű vagy, csabod fölér egy asszony jó ölével, tavaszt ígérsz, s mert annyira nem hű vagy, kihidegülsz egy ölelést a téllel.

● AZ OLDALT GONDOZZA: ÖLBEI LÍVIA

Várhelynek saját ufója lesz, mely vonzza a turistákat, akár Loch Ness öshüllője” — gondolta az ezermester.

Egy évszak lázas munkájának eredményeül tíz centiméteres gömb került ki Sass úr műhelyéből. Rádióirányítással repült, a helikopterekhez hasonlóan egy nagyobb és egy kisebb rotor

tes?” — tette fel kérdéseit a helyi lap, mely szemfüles (és átfagyott) fotóriporterének köszönhetően képet is közölt a jelenségről. A házak és lámpák között fénycsikká húzódtott a gömb a hosszú expozíció alatt.

Vagy két tucat, házi készítésű háromlábú helyezett gép (a *Pajtástól a Rolleiflexig*) várta az idegeneket egy sarkon, pedig a micsoda olykor öt napig sem mutatkozott. Mikor elterjedt a hír, hogy az ufó *Poljot* típusú karórát tüntetett el, már a helyi szovjet alakulat is kiküldte egyik tisztjét megfigyelőnek.

Egy hónapja sem tartott még a kaland, mikor a gömb nappali próbapilótáján elszabadult, átrepült a strand melletti teniszpályára, ahol Zimmer Feri, a fiatal nőgyógyász — ütőjét és Sass úr lelkét megnyomorítva — véletlenül ászta szervált vele, pontot téve a várhelyi ufóügy végére.

A festékszagú kupola alatt ülvé Kepler sorain tünődtem, melyeket 1617. július 22-én Linzben rótt Horler Szaniszló jelenleg Szombathelyen megtekinthető emlékkönyvébe, arra az oldalra, ahová hajdani mestere, M. Michael Maestlin is írt:

„Ó, emberi gondok, ó, mennyi hiábavalóság van a dolgokban,

hiszen egykor maguk a szép csillagok is el fognak múlni.”

Nyolcra jár. Helyére kell állítanom a *Minszk 58-as* rádió antennáját.

„Háború lesz?” „Értenek magyarul?” „Olvassák a Vári Néplapot?” „Hány lábuk lehet?” „Öket is idegesíti az Illés együtt-